

2015-05-04

Mark- och miljööverdomstolen

Svea Hovrätt

Box 2290

103 17 Stockholm

Yttrande i mål M 2114-15 angående artskyddsdispens för åtgärder inom område med livsmiljö för större vattensalamander på del av fastigheten Boarp 2:25, Båstads kommun

Som juridiskt ombud för föreningen Norrvikens Trädgårdssällskap, NTS, har jag av domstolen beretts möjlighet att yttra mig över Norrviken Trädgårdar AB:s överklagade i rubricerat mål, aktbilaga 2.

Föreningen önskar i detta skede endast kortfattat kommentera bolagets överklagande då detta inte ger underlag för mycket ytterligare argumentation i sakfrågan från föreningens sida. Ingenting av det bolaget anför medför något som ändrar föreningens inställning i målet. Föreningens yrkanden kvarstår således.

Norrvikens Trädgårdssällskap, NTS, bestrider bifall till bolagets yrkanden.

Föreningen delar Mark- och miljödomstolens bedömning att förekomst av större vattensalamander finns i närområdet och att bolaget inte visat att det är osannolikt att dammen utgör en fortplantningsplats för arten. Artskyddsdispens krävs således inom hela område A. Föreningen vidhåller dessutom att sådan dispens krävs även inom område B.

Bolaget uppger att Mark- och miljödomstolen grundar sin bedömning om att salamandern finns i området på "en oklar och på intet sätt verifierad rapport till Artdatabanken". Bolaget hävdar vidare att de tre utredningar bolaget låtit utföra samtliga visar att byggnationen kan ske utan att livsbetingelserna för den större vattensalamandern påverkas negativt.

Bolagets återgivande av de beslut som rörde detaljplanen är missvisande (för bakgrund se bilaga 1). Vidare är även bolagets beskrivning av de tre utredningarna missvisande. Föreningen hänvisar i denna del till den relativt grundliga genomgång av dessa tre utredningar som föreningen gjort i sitt överklagande i målet. Bolaget hänvisar främst till den utredning som gjordes av Ekologgruppen 2008-09-02. Denna utredning saknar dock relevans i för det aktuella ärendet, eftersom den avsåg salamanderförekomst på en annan plats (den s k spegeldammen som besöktes under synen). Det nu aktuella byggplatsområdet undersöktes aldrig. Dock bekräftar fyndet av arten i spegeldammen, som är en artificiell damm som måste ha invaderats sekundärt, att det finns en metapopulation i omgivningen. Även nästa salamanderutredning, utförd av Calluna AB, kan ifrågasättas. Dels därför att den utförts på senhösten efter det att bolaget ödelagt och dränerat området där salamander dokumenterats, dels därför att det huvudsakligen är en väl utförd simuleringsmodell, där man i slutsatserna inte drar konsekvenserna av sin egen utredning. Den utredning Naturcentrum AB utfört för bolagets räkning utfördes även den då betingelserna för salamandrarna i området var radikalt förändrade när vattennivåerna i våtmark och dammar inte återstälts efter bolagets utförda åtgärder i området.

Att Mark- och miljödomstolen enbart skulle grunda sitt beslut på rapporteringen till Artdatabanken är felaktigt. Domstolen har även tagit hänsyn till bolagets utredningar samt de utredningar föreningen hänvisar till: Ekoll HB, M. Stenberg och P. Nyström: Förutsättningar för den större vattensalamandern intill Norrvikens trädgårdar 2008-09-26 samt Daniel Gustafson: Utlåtande över exploatering av ett salamanderhabitat på fastigheten Boarp 2:16, Båstads kommun 2012-05-0. Dessa finns som bilagor i målet.

Att detaljplanen och bygglov vunnit laga kraft är inte rättsligt relevant vad gäller frågan om behov av artskyddsdispens enligt artskyddsförordningen.

Föreningen motsätter sig starkt den uppdelning av området i A och C som bolaget föreslår. Som föreningen uppgett i sitt överklagande finns ingen grund för Länsstyrelsens indelning. Detta gäller i ännu högre grad den indelning i ytterligare ett område som bolaget nu föreslår.

Bolagets beskrivning av den damm som är markerad med rött i den medföljande bilagan till överklagandet är oriktig. På denna plats har sedan länge funnits ett våtmarksområde som även det utgjort en viktig livsmiljö för den större vattensalamandern. De exploateringsarbeten som bolaget redan 2011 påbörjade på fastigheten innebärande bland annat röjning av vegetation, djupdikning samt rensning av diken ledde dock till att detta våtmarksområde torkade ut. Den damm som bolaget enligt sitt överklagande tänkt att utföra är således egentligen en återställning av området till vad det var innan bolaget vidtog sina åtgärder (dessa åtgärder ledde till åtalsanmälan från Länsstyrelsens sida). Det är enligt föreningen även uppenbart att Mark- och miljödomstolen grundar sin bedömning utifrån den damm som idag fortfarande finns på platsen och som domstolen såg under syn på platsen.

Bolagets överklagande måste tolkas så att bolaget inte längre har för avsikt att inrätta den damm de markerat på kartan. Det bolaget tidigare angivit som någon sorts kompensation för exploateringen bortfaller således. Detta talar enligt föreningen ytterligare för att artskyddsdispens inte bara krävs, utan även inte kan meddelas.

Bolaget anger som lämpligt skyddsavstånd till vattensalamanderns fortplantningsdamm 70 m. Ett sådant skyddsavstånd är alltför kort vilket framgår inte bara av Daniel Gustafsons rapport och avhandling och Naturvårdsverkets handledning, utan även av de rapporter som bolaget låtit utföra.

Föreningen hävdar fortfarande att den större vattensalamanderns livsmiljö utgörs av ett område om minst 200 m från fortplantningsdammen. Med ett sådant skyddsavstånd omfattas hela område A och även område B och artskyddsdispens krävs således för exploatering inom båda dessa områden.

Av det regeringsbeslut angående detaljplan för området bolaget hänvisar till framkommer visserligen att regeringen ansåg att det underlag som då förelåg var tillräckligt för ett ställningstagande i detaljplanefrågan. Vad bolaget inte nämner är att regeringen även konstaterade att dispens kunde komma att behövas enligt 14 § AF för de enskilda arbetena. Av detta beslut kan man således inte dra slutsatsen att frågan om skydd av större vattensalamander är slutligt avgjord.

Med beaktande av vad som anförts ovan och i föreningens eget överklagande är det föreningens uppfattning att de grunder som bolaget åberopat som stöd för sina yrkanden inte på något sätt styrker deras uppfattning att artskyddsdispens enligt 14 § artskyddsförordningen inte skulle behövas inom område A eller inom område C. Bolaget har dragit felaktiga slutsatser av de utredningar som finns i målet. Bolaget bemöter heller inte vad föreningen redan i Mark- och miljödomstolen har anfört vad gäller att det i målet inte enbart handlar om att skada eller förstöra djurens fortplantningsområden eller viloplatsen enligt 4 § p 4 AF, utan att det även handlar om en sådan avsiktlig störning som avses i 4 § p 2 AF. Bolaget synes heller inte ta hänsyn till den omfattande praxis som finns från EU-domstolen vad gäller det starka skyddet av arter enligt art- och habitatdirektivet.

Föreningen vidhåller således att:

- Exploateringen innebär påverkan på arten större vattensalamander enligt 4 § p 2 samt p 4 artskyddsförordningen.
- Inom hela området (A; B och även det bolaget kallar C), som utgör livsmiljö för den större vattensalamandern, krävs artskyddsdispens enligt 14 § artskyddsförordningen.
- Förutsättningar att meddela sådan dispens saknas.

Dag som ovan

Gunilla Högberg Björck

Bilagor:

- 1) Detaljplanens bakgrund
- 2) Andrea Nowag, Reservation 2008-11-11